Lietas Nr. A420541011
Lietas arhīva Nr. A42-00412-13/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2013.gada 15.novembrī

Administratīvās rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicējas SIA „CCF Baltija" pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim Rolandam Vītiņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „CCF Baltija" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2011.gada 24.maija lēmuma Nr. 22.4.6/36564 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes (turpmāk arī – Pārvalde) direktores 2011.gada 14.marta lēmumu Nr.23.20.3/17866 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums), pamatojoties uz datu atbilstības pārbaudes par 2009.gada decembri rezultātiem, samazināja SIA „CCF Baltija" (turpmāk arī – pieteicēja) no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 8385,50.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai atbildētājs) 2011.gada 24.maija lēmumu Nr.22.4.6/36564 (turpmāk arī – Lēmums) nolemts sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[1.1] Lietā konstatēts, ka pieteicēja 2009.gada decembra pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk arī – PVN) deklarācijā kā darījumu partneri deklarējusi SIA „Pilotage" un saskaņā ar SIA „Pilotage" vārdā noformēto un /pers. F/ parakstīto 2009.gada 2.decembra pavadzīmi Nr.AFL694423 atskaitījusi priekšnodokli Ls 8385,50. Savukārt no 2009.gada 27.maija vienīgā SIA „Pilotage" amatpersona /pers. F/ 2010.gada 1.jūnijā VID Finanšu policijas pārvaldē paskaidrojis, ka viņš par SIA „Pilotage" amatpersonu kļuvis pēc trešo personu lūguma, nav veicis un nav nevienu pilnvarojis veikt darījumus SIA „Pilotage" vārdā, nav informēts par SIA „Pilotage" darbību, nav parakstījis un iesniedzis VID deklarācijas un pārskatus.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 59.pantam, Civillikuma 1405.pantam, 1410.panta otrajai daļai un Komerclikuma 221.panta pirmajai daļai, ja sabiedrības amatpersona noliedz uzņēmējdarbības veikšanu un saimniecisko darījumu slēgšanu, nav iespējams, ka šī sabiedrība veica normālu saimniecisko darbību savā vārdā. Tieši pretēji, sabiedrības vārdā tika veikta nelikumīga faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu dokumentu noformēšana.

[1.2] Pārvaldē saņemtais SIA „CCF Baltija" /amats/ /pers. B/ (/pers. B/) 2011.gada 14.februāra paskaidrojums nesniedz pamatotus, ticamus pierādījumus par preces – 82 944 *Red Bull* dzērienu250 ml iepakojumā – iegādāšanos no SIA „Pilotage", jo tajā nav norādīta informācija par SIA „Pilotage" darbiniekiem, kuri piedalījās darījuma noslēgšanā, preču piegādē un citās ar darījuma izpildi saistītās darbībās, kā arī nav norādīta konkrētā darījuma detalizēts norises apraksts. Pieteicēja līdz 2011.gada 14.februārim Pārvaldē neiesniedza precizētu 2009.gada decembra PVN deklarāciju vai rakstisku izskaidrojumu par nesakritību iemesliem.

[1.3] Izvērtējot lietas materiālus, secināms, ka SIA „CCF Baltija" nav ievērojusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkta, likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.panta nosacījumus. Saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta judikatūru tiesības atskaitīt priekšnodokli ir nodokļu maksātāju priekšrocība un ja persona vēlas šīs tiesības izmantot, tai pašai ir jārūpējas, lai vienlaikus būtu izpildīti visi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā minētie priekšnosacījumi. Pavadzīmes un rēķinu esamība, tāpat kā darījuma dokumentos norādīto tiesību subjektu reģistrācija publiskajos reģistros, vēl nav pietiekams pamats PVN priekšnodokļa atskaitīšanai.

No objektīvajiem pierādījumiem secināms, ka SIA „Pilotage" rekvizīti izmantoti faktiski neesoša darījuma noformēšanai un pieteicēja ierakstus grāmatvedības reģistros veikusi, izmantojot nepatiesu informāciju saturošu pavadzīmi.

[1.4] Minēto darījumu faktisko neesamību papildus apliecina arī citi savstarpējā kopsakarībā vērtētie apstākļi, proti, SIA „Pilotage"

2009.gada decembrī deklarēja 96,53% darījumus un 2009.gadā deklarēja 49,08% darījumus (preču iegāde, pakalpojumu saņemšana) ar uzņēmumiem, kuri pēc šiem deklarētajiem darījumiem izslēgti no PVN maksātāju reģistra; Ceļu satiksmes drošības direkcijā uz minētās sabiedrības vārda nav reģistrēti transportlīdzekļi; 2010.gada 12.augustā tā ir izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra.

Izvērtējot SIA „Pilotage" vārdā noformētā 2009.gada 1.decembra līguma Nr.011205/1, 2009.gada 1.decembra rēķina Nr.P-91 un 2.decembra pavadzīmes Nr.AFL694423, SIA „CCF Baltija" norēķinu konta AS „SEB banka" 2009.gada 1., 4. un 14.decembra izdrukas kopijas, secināms, ka tās nesniedz informāciju par darījumam apstākļiem un nepierāda preču piegādes faktu no SIA „Pilotage". Arī četru SIA „CCF Baltija" darbinieku vārdā noformētajos apliecinājumos par preču saņemšanu un pārdošanu paskaidrojuma teksts ir identisks, iepriekš sagatavots datordrukā.

[1.5] Tādējādi Pārvalde pamatoti saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu ierobežoja pieteicējas tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumus par 2009.gada decembrī grāmatvedības reģistros uzrādīto SIA „Pilotage" vārdā noformēto pavadzīmi Ls 8385,5 un pamatoti saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta piektās prim daļas nosacījumiem samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par 2009.gada decembri Ls 8385,5.

[2] 2011.gada 27.jūnijā Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts SIA „CCF Baltija" pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] To, ka pieteicēja iegādājās no SIA „Pilotage" 82 944 *Red Bull* dzērienus 250 ml iepakojumā ar marķējumu latviešu valodā apliecina pieteicējas un SIA „Pilotage" 2009.gada 1.decembra līgums Nr.011209/01; SIA „Pilotage" 2009.gada 1.decembra avansa rēķins Nr.P-91; SIA „Pilotage" pavadzīme Nr.AFL694423; pieteicējas norēķinu konta AS „SEB banka" 2009.gada 1., 4. un 14.decembra izdrukas; nomenklatūras *Energy Drink Red Bull 250 ml* Baltic apgrozījums no 2009.gada 1.novembra līdz 2009.gada 31.decembrim; pieteicējas un SIA „Baltic XL" darbinieku apliecinājumi par preču piegādes faktisko norisi; /pers. F/ paraksta parauga veidlapa.

Pieteicēja veica SIA „Pilotage" izrakstītā rēķina apmaksu 2009.gada 1.decembrī (avansa rēķina maksājuma apmērs EUR 12 100) un 2009.gada 4.decembrī (EUR 56 648,13), saņemot preces savā noliktavā 2009.gada 3.decembrī. Marķējums latviešu valodā norāda uz to, ka prece sākotnēji tika piegādāta Latvijas oficiālajiem izplatītājiem un vēlāk to iegādājās pieteicēja.

Nopirktos 82 944 *Red Bull* dzērienus pieteicēja piegādāja Polijā reģistrētam uzņēmumam P.U.H. „Pilot" /pers. N/ par summu EUR 59 518,80. Darījumu esamību apliecina VID izdruka par Polijas uzņēmuma „P.U.H. Pilot" PVN maksātāja statusu; starptautiskās transporta pavadzīme CMR par preču piegādi no Latvijas uz Poliju; 2009.gada 11.decembrī Polijas uzņēmuma „P.U.H. Pilot" izsniegtais rēķins Nr.11120901; Polijas uzņēmuma „P.U.H. Pilot" apliecinājuma vēstule.

[2.2] Direktīvas 2006/112/EK 168.panta a) apakšpunktā noteiktas nodokļu maksātāja tiesības darījuma veikšanas dalībvalstī atskaitīt PVN no nodokļa, par kura nomaksu viņš ir atbildīgs. Minētā direktīvas norma ir ieviesta likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas sniegto skaidrojumu spriedumos lietās C-439/04 un C-440/04 Axel Kittel pret Etat belge un Etat belge pret Pecolta Recycling SPRL, ja nodokļu maksātājs ir veicis pietiekamus pasākumus, lai pārliecinātos par sava darījumu partnera uzticamību, tad valsts nedrīkst atteikt šim nodokļa maksātājam tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu gadījumā, kad vēlāk izrādījies, ka darījumu partneris ir veicis krāpnieciskus darījumus un nav iemaksājis valsts budžetā par darījumiem saņemto PVN.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumos (2004.gada 7.septembra spriedums SKA-114; 2005.gada 25.oktobra spriedums SKA-303; 2006.gada 17.janvāra spriedums SKA-14; 2007.gada 28.februāra spriedums SKA-70/2007; 2008.gada 21.februāra spriedums SKA-41/2008) atzīts, ka galvenais priekšnoteikums priekšnodokļa atskaitīšanai papildus likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā minētajiem kritērijiem ir tas, ka prece faktiski saņemta no citas ar PVN apliekamās personas un ka preci faktiski piegādājusi tieši preču pavadzīmē-rēķinā norādītā persona, lai saņemto preci izmantotu savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

[2.3] Atbildētājs secinājumus par to, ka pieteicēja nav saņēmusi preci no SIA „Pilotage", ir pamatojusi ar minētās sabiedrības amatpersonas /pers. F/ paskaidrojumiem, ka viņam faktiski nav saistības ar SIA „Pilotage" veiktajiem darījumiem, neizvērtējot sniegto liecību patiesumu.

Pieteicēja noslēdzot līgumu un iegādājoties preces no SIA „Pilotage", veica nepieciešamos pasākumus, lai pārliecinātos par SIA „Pilotage" uzticamību un darījuma dokumentus parakstījušās personas /pers. F/ pilnvaras minētos dokumentus parakstīt.

[2.4] Iegādājoties preces, darījuma partnera izvēle notika pēc *Red Bull* oficiālā izplatītāja *Red Bull* pārstāvniecības Latvijā darbinieka /pers. S/ dotajiem norādījumiem, kurš ieteica iegādāties preces no SIA „Pilotage". Pārbaudot ziņas publiski pieejamās datu bāzēs, par SIA „Pilotage" reputāciju šaubas neradās.

Tādējādi pieteicēja iepriekš pārliecinājās, ka darījumi tiks veikti ar PVN apliekamo personu, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID.

[2.5] VID nav apšaubījis apstākli, ka pieteicēja samaksāja SIA „Pilotage" par preci saskaņā ar 2009.gada 1.decembra rēķinu Nr.P-91 un 2009.gada 2.decembra pavadzīmi Nr.AFL694423, ko SIA „Pilotage" apstiprināja ar faktiskajām darbībām, neceļot iebildumus par saņemtajiem maksājumiem un tos neatmaksājot pieteicējai. Faktiskā preču piegādes darījuma izpilde apliecina to, ka darījums starp pieteicēju un SIA „Pilotage" faktiski ticis noslēgts gan pēc ekonomiskās, gan pēc juridiskās būtības.

Preču faktisko saņemšanu SIA „CCF Baltija" noliktavā apstiprina arī pieteicējas un SIA „Baltic XL" darbinieki. Nav nozīmes, ka minētie apliecinājumi iepriekš sagatavoti datordrukā, jo pieteicējas un SIA „Baltic XL" darbinieki ar saviem parakstiem ir apliecinājuši norādītās informācijas patiesumu.

[2.6] 2009.gada 11.decembra rēķins Nr.11120901 apstiprina pieteicējas veiktos darījumus ar Polijas uzņēmumu „P.U.H. Pilot", no kura samaksa par precēm tika saņemta 2009.gada 14.decembrī. Minētā samaksa apliecina, ka pieteicēja kā pārdevēja ir izpildījusi savas saistības. Preču nomenklatūra enerģijas dzērienam *Red Bull* parapgrozījumu laika periodā no 2009.gada 1.novembra līdz 2009.gada 31.decembrim apliecina, ka pieteicējas rīcībā nebija citu preču krājumu, ko izmantot preču piegādēm saviem klientiem. Lai pierādītu, ka preču piegādes darījumi, tātad arī preču kustība, nebija notikuši, VID bija jākonstatē neatbilstību preču krājumos, kas Lēmumā netika konstatēta.

[2.7] Pieteicējai nebija pienākuma un iespēju pārliecināties par to, vai SIA „Pilotage" partneri izslēgti no darījumu partneri izslēgti no PVN maksātāju reģistra. Citu darījumu partneru izslēgšana no PVN maksātāju reģistra neliecina, ka faktiski nav notikuši darījumi arī starp pieteicēju un SIA „Pilotage". Tāpat nav nozīmes apstāklim, ka SIA „Pilotage" nebija reģistrēti transportlīdzekļi un ka minētā sabiedrība 2010.gada 12.augustā izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra sakarā ar PVN deklarāciju neiesniegšanu.

[3] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā tiesai prasību neatzīst, lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā sniegtajiem argumentiem.

[4] Tiesas sēdē SIA „CCF Baltija" pārstāvis uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem. Papildus norādīja, ka pieteicēja nav veikusi visus pasākumus, lai varētu uzskatīt, ka pieteicēja ir ievērojusi pietiekamu rūpību attiecībā uz saviem darījuma partneriem, nav pārliecinājusies par personas, kas uzdodas par SIA "Pilotage" amatpersonu, personības noskaidrošanu, pilnvarojuma pārbaudi, kā arī nav pārliecinājusies par transportēšanas faktu.

Tiesas sēdē nopratināti liecinieki /pers. T/ un /pers. U/.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums apmierināms.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, vai VID pamatoti ierobežojis pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli par darījumiem ar SIA „Pilotage", uzskatot, ka darījumi faktiski nav notikuši, un saistībā ar to papildus nomaksai budžetā aprēķinājis nodokļu maksājumus un veicis korekcijas nodokļu aprēķinos.

[7] Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" *(spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī, zaudējis spēku ar 01.01.2013., šeit un turpmāk – normu redakcijas, kādas tās bija spēkā darījuma noslēgšanas brīdī)* 1.panta 9.punktu un 10.panta pirmās daļas 1.punktu priekšnodokli persona drīkst atskaitīt pēc nodokļa rēķinā norādītās nodokļa summas samaksas vai – preču piegādes darījumos – pēc nodokļu rēķina un preču saņemšanas.

Atbilstoši Senāta judikatūrai no minētajām tiesību normām izriet, ka priekšnodokli no budžetā maksājamās summas apliekamā persona var atskaitīt, pastāvot šādiem priekšnosacījumiem: 1) persona ir reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona; 2) tā saņēmusi preci un atbilstošu nodokļu rēķinu vai samaksājusi nodokļa rēķinu par pakalpojumu; 3) prece vai pakalpojums saņemts no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID; 4) saņemtā prece vai pakalpojums tiek izmantots savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums.

Lai persona izmantotu likumā noteiktās tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, obligāti jāpastāv visiem iepriekš minētajiem priekšnoteikumiem, tostarp attiecīgajam darījumam jābūt faktiski notikušam. Ja kaut viens no priekšnoteikumiem iztrūkst, personai nav tiesību veikt priekšnodokļa atskaitījumu. No minētās tiesību normas arī izriet, ka priekšnoteikums priekšnodokļa atskaitīšanai cita starpā ir tas, ka prece saņemta no citas ar PVN apliekamās personas un ka preci faktiski piegādājusi tieši preču pavadzīmē – rēķinā norādītā persona.

Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā ir izpildīti visi priekšnoteikumi, lai pieteicējai rastos tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu par darījumu ar SIA „Pilotage".

[8] Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir iesniegusi VID dokumentus (nodokļu rēķinus), kas apliecina likuma „Par pievienotās vērtības nodokli"izpratnē notikušu darījumu.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli"8.panta pirmā daļa noteic, ka preču piegāde ir notikusi, ja preces nosūtītas vai atlīdzība par preču piegādi saņemta pirms preču nosūtīšanas. Savukārt ceturtā daļa noteic, ka apliekamā persona nodokļa rēķinu saskaņā ar šo

pantu izraksta par jebkuru ar nodokli apliekamu preču piegādi vai pakalpojumu ne vēlāk kā 15 dienu laikā no darījuma dienas, ja šajā pantā nav noteikts citādi. (..)

Atbilstoši minētā panta piektajai daļai, nodokļa rēķinu drīkst izsniegt tikai apliekamā persona. Jebkura pievienotās vērtības nodokļa summa, kas samaksāta saskaņā ar nodokļa rēķinu, kura izsniedzējam nav tiesību tādu izsniegt, personai, kura ir izsniegusi rēķinu, šī summa jāiemaksā valsts budžetā. (..)

Tādējādi nodokļu rēķins rada darījuma veikšanas un preču saņemšanas (piegādes) fakta prezumpciju. Taču VID ir uzlikts par pienākumu veikt pārbaudes, lai pārliecinātos par darījumu īstumu, un gadījumā, ja tā rīcībā ir pierādījumi par to, ka darījums reāli nav noticis, papildus aprēķināt nodokļus un uzlikt soda naudu. Tādējādi likumdevējs VID ir devis tiesības, pamatojoties uz pierādījumiem, apšaubīt nodokļu maksātāja norādītos darījumus pat tad, ja ar darījuma partneri ir noslēgts līgums, darījuma partneris ir PVN maksātājs, preču pavadzīmes – rēķini ir izsniegti darījuma partnerim un par darījumu ir samaksāti nodokļi. Ja nodokļu maksātājs uzskata, ka VID ir nepamatoti apšaubījis kādu darījumu vai dokumentu, atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantam nodokļu maksātājam ir jāiesniedz papildu pierādījumi.

[9] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus attiecībā uz pieteicējas darījumu ar SIA „Pilotage", konstatē turpmāk norādīto.

[9.1] Pieteicēja saskaņā ar SIA „Pilotage" vārdā noformēto un /pers. F/ parakstīto 2009.gada 1.decembra rēķinu Nr.P-91 un 2009.gada 2.decembra pavadzīmi Nr.AFL694423 par 82 944 *Red Bull* dzērienu250 ml iepakojumā iegādi atskaitījusi priekšnodokli Ls 8385,50.

2009.gada 1.decembrī starp SIA „Pilotage" un pieteicēju noslēgts pirkuma līgums Nr.011205/1, kurā pirkuma priekšmets un summa nav konkretizēta (*lietas 10.lapa*).

SIA „Pilotage" valdes locekļa /pers. F/ parakstītajā 2009.gada 1.decembra rēķinā Nr.P-91 (*lietas 11.lapa*) norādīts avansa maksājums par preci *Red Bull* 250 ml 6749785, 82944 bundžām (32 paletes, 108 kastes). Identiska prece minēta arī 2009.gada 2.decembra pavadzīmē Nr.AFL694423 (*lietas 12.lapa*).

[9.2] No pieteicējas bankas konta izdrukām redzams, ka maksājumi par preci veikti 2009.gada 1.un 4.decembrī (*lietas 13., 15.lapa*), turklāt VID nav apstrīdējis samaksas veikšanu par rēķina norādītajām precēm.

Pieteicēja ir iesniegusi 2009.gada 11.decembra rēķinu Nr.11120901, ko tā izrakstījusi Polijas uzņēmumam „P.U.H. Pilot" par enerģijas dzēriena *Red Bull* (33 paletes, 108 kastes) pārdošanu, 2009.gada 11.decembra CMR par šo preču piegādi un bankas konta izdruku par samaksas saņemšanu no Polijas uzņēmuma (*lietas 23., 24.lapa*).

[9.3] Atbildētājs, secinot, ka darījumi starp pieteicēju un SIA „Pilotage" nav notikuši, atsaucies uz no 2009.gada 27.maija vienīgās SIA „Pilotage" amatpersonas /pers. F/ 2010.gada 1.jūnijā VID Finanšu policijas pārvaldē sniegto paskaidrojumu. Šajā paskaidrojumā norādīts, ka viņš par SIA „Pilotage" amatpersonu kļuvis pēc trešo personu lūguma, nav veicis un nav nevienu pilnvarojis veikt darījumus SIA „Pilotage" vārdā, nav informēts par SIA „Pilotage" darbību, nav parakstījis un iesniedzis VID deklarācijas un pārskatus *(lietas 85.lapa)*. Tātad minētajā paskaidrojumā /pers. F/, no vienas puses, atzīst savu saistību ar SIA „Pilotage", apstiprinot, ka ir bijusi šā uzņēmuma amatpersona, no otras puses, viņš noliedz, ka būtu parakstījis rēķinus, uz kuru pamata pieteicēja veikusi priekšnodokļa atskaitījumus.

Tiesas sēdē nebija iespēju nopratināt /pers. F/, jo viņš neieradās ne pēc vairākkārtējiem tiesas uzaicinājumiem, ne pēc piespiedu līdzekļu piemērošanas.

[9.4] SIA „CCF Baltija" /amats/ /pers. B/ (/pers. B/) savā 2011.gada 11.februāra iesniegumā VID un pieteikumā tiesai ir paskaidrojis, ka pirms darījuma pārbaudījis, vai SIA „Pilotage" ir reģistrēta ar PVN apliekamo personu reģistrā un to, kas ir SIA „Pilotage" paraksttiesīgā amatpersona, salīdzinājis /pers. F/ parakstu uz sabiedrības vārdā izsniegtā rēķina un līguma ar *Lursoft* datu bāzē norādīto paraksta paraugu, kā arī pārliecinājies, vai SIA „Pilotage" ir iesniegusi 2008.gada uzņēmuma gada pārskatu. /pers. B/ iestādei nebija norādījis ne informāciju par SIA „Pilotage" darbiniekiem, kuri piedalījās darījuma noslēgšanā un preču piegādē, ne arī konkrētā darījuma detalizētu norises aprakstu.

Tiesas sēdē /pers. B/ norādīja, ka meklējis, kur var iegādāties „Red Bull" un viņam ieteica SIA „Pilotage", kas piedāvājot preci par labu cenu. Pieteicējai piezvanīja kompānijas menedžeris, nosauca cenu, par kādu var piegādāt preci. Pieteicējam firma bija nepazīstama, bet piekrita noslēgt līgumu, pārbaudot paraksta tiesības un citu pieejamo informāciju. Līgumu atveda kurjers. Bija norunāts, ka pārskaitīs naudu tad, kad atvedīs preci un ja tā būs atbilstoša. 1.decembrī atveda 32 paletes „Red Bull" 250 ml saskaņā ar pavaddokumentiem. 2009.gadā /pers. B/ personīgi pārbaudījis katru mašīnu un produkciju, jo īpaši šajā gadījumā, kad darījumu partneris nebija zināms. Prece bija laba bez putekļiem un bojājumiem, arī pārbaudot dokumentus, paraksti, reģistrācijas dati un citi rekvizīti sakrita. Pieteicēja jau iepriekš zināja, ka pārdos preci savam ilggadējam Polijas darījumu partnerim PUH „Pilot". Darījuma norises gaitā kontaktējies tikai ar menedžeri vārdā /pers. T/, kurš teicis, ka /pers. F/ ir aizņemts. Tika atvests jau parakstīts līgums, pilnvarojumu nav pārbaudījis. Tā ir ierasta pieteicēja prakse, jo attālināti sadarbojas ar kompānijām Vācijā, Polijā, Holandē, arī Latvijā. Parakstīti līgumi tiek nosūtīti ar kurjeru vai pa pastu, nesatiekoties ar amatpersonām. *(lietas 124.-125.lapa)*

[9.5] Liecinieks /pers. T/, kurš veic pieteicējas grāmatvedību, tiesas sēdē norādīja, ka sadarbības partnerus pārbauda publiskajās datu bāzēs. Darījuma noslēgšanas laikā Lursoft datu bāzē pārbaudīja, kura ir SIA „Pilotage" paraksttiesīgā persona un vai sabiedrība ir PVN maksātājs, kā arī vai pavadzīme satur atbilstošu informāciju *(lietas 127.lapa)*

Pieteicējas /amats/ /pers. U/ tiesas sēdē liecināja, ka nav ticies ar SIA „Pilotage" pārstāvjiem, atceras tikai šoferi. Ir pārbaudījis preci, vai ir norunātā prece, atbilstoši daudzumi un atbilstība pavadzīmei. Bija 32 paletes, viena ar produktu pilna mašīna. Prece kādu laiku glabājās noliktavā, kamēr tika uzkrauta citā mašīnā un aizvesta uz Poliju *(lietas 127.lapa)*.

[9.6] Pieteicēja veica SIA „Pilotage” izrakstītā rēķina apmaksu 2009.gada 1.decembrī (avansa rēķina maksājuma apmērs EUR 12 100) un 2009.gada 4.decembrī (EUR 56 648,13), saņemot preces savā noliktavā 2009.gada 3.decembrī. Pēc pieteicējas sniegtās informācijas prece bijusi ar marķējumu latviešu valodā, kas norāda uz to, ka prece sākotnēji tika piegādāta Latvijas oficiālajiem izplatītājiem un vēlāk to iegādājās pieteicēja.

[9.7] VID ir konstatējis, ka 2010.gada 12.augustā SIA „Pilotage” izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra sakarā ar PVN deklarāciju neiesniegšanu.

[10] Izvērtējot minēto apstākļu kopumu, tiesa secina, ka VID, veicot datu atbilstības pārbaudi, lietā nav ieguvis pietiekamus pierādījumus, kas dotu objektīvu pamatu apšaubīt darījumu faktisko esību starp pieteicēju un SIA „Pilotage”.

[11] Tiesa uzskata, ka nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas pareizības kontrole, izmantojot datu atbilstības pārbaudi, pamatojas uz datu salīdzināšanu dokumentos un pareizības kontroli grāmatvedības ierakstos. Vienlaikus tiesa konstatē, ka datu atbilstības pārbaudes ietvaros VID ir veicis pārbaudi, kuras apjoms daļēji atbilst audita apjomam, jo pārbaudes gaitā ir vērtēti pieteicējas darījumu partnera amatpersonas paskaidrojumi, pamatojoties uz ko Valsts ieņēmumu dienests izdarījis secinājumus par nenotikušu darījumu ar, iespējams, fiktīvu sabiedrību. Tomēr pārbaudes ietvaros VID nav veicis pietiecējas uzklausīšanu, paskaidrojumu pieprasīšanu un vērtēšanu, nav pilnībā nodrošinājis pietiecējas tiesības iesniegt pierādījumus, lai izdarītu pārsūdzētajā lēmumā minētos secinājumus. Tiesa secina, ka atbildētājs pārsūdzēto lēmumu ir pamatojis galvenokārt tikai uz pietiecējas darījumu partnera SIA „Pilotage” VID Finanšu policijai sniegto liecību. Tiesas ieskatā datu atbilstības pārbaudes rezultātā, ņemot vērā šīs pārbaudes veikšanas kārtību un formu, izdarīt secinājumus, ka pieteicēja ir veikusi fiktīvus darījumus un iesaistījusies ar PVN izkrāpšanu saistītās darbībās, iespējams tikai, esot vispusīgiem un pārliecinošiem pierādījumiem.

[12] Papildus minētajam, vērtējot pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, nepieciešams ņemt vērā arī judikatūru.

[12.1] Pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūras atziņām Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments secinājis, ka VID nevar liegt nodokļu maksātājam tiesības atskaitīt priekšnodokli, kas samaksāts par viņam sniegtiem pakalpojumiem un precēm, pamatojot ar to, ka atbilstošā rēķina izsniedzējs vai viens no viņa piegādātājiem ir veicis prettiesiskas darbības, bez objektīviem pierādījumiem, kas liecinātu par to, ka attiecīgais nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka darījums, kas pamato tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā *(sk. Senāta 2013.gada 10.maija sprieduma lietā SKA-2/2013 10.punktu)*.

Atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības VID nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši nodokļu administrācijai ir pienākums veikt nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem (*Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben 62.punkts).* Minētā atziņa attiecināma ne vien uz darījumu ķēdes darījumiem, bet arī uz darījumiem starp tiešajiem darījumu partneriem *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 18.marta spriedumu lietā C-563/11).*

[12.2] Izskatāmajā gadījumā atbildētāja lēmuma argumentācijas pamats ir /pers. F/ paskaidrojums par to, ka viņš par SIA „Pilotage” amatpersonu kļuvis pēc trešo personu lūguma, nav veicis un nav nevienu pilnvarojis veikt darījumus SIA „Pilotage” vārdā. VID, iespējams, ir konstatējis rēķinu izsniedzējas – SIA „Pilotage” īstenoto krāpšanu un pieļautās nelikumības, taču VID Lēmumā nav norādījis uz apstākļiem, kas ļautu secināt, ka pieteicēja bija vai tai vajadzēja būt informētai par SIA „Pilotage”, iespējams, prettiesisko rīcību. Tāpat ir ņemams vērā, ka SIA „Pilotage” darījumus ar pieteicēju ir slēgusi persona, kas kā šī uzņēmumu amatpersona ir reģistrēta publiski pieejamajos valsts reģistros (Uzņēmumu reģistrā), par ko pieteicēja ir pārliecinājusies pirms darījumu veikšanas – tas izriet no /pers. B/ liecībām. Pieteicēja arī pārliecinājusies, ka preču pavaddokumentu formas darījumu partnerim izsniedzis VID. Nodokļu maksātājs nevar zināt informāciju, kas nav publiski pieejama par saviem potenciālajiem darījumu partneriem.

Neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu pieteicējai pārliecināties par sava darījuma partnera darbaspēka resursiem, tās grāmatvedības dokumentu noformēšanu un deklarēšanu VID, kā arī uzzināt, kādi darījuma partnerim bija iepriekšējie partneri un kāda ir nopirktās preces izcelsme. Ne tiesa, ne VID nevar prasīt no pieteicējas veikt tādas pārbaudes un darbības, kuras pieteicējai neparedz veikt normatīvie akti. Tas ir atzīts arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā, kurā norādīts, ka valsts tiesai, kurai tiek lūgts izlemt, vai kādā konkrētā gadījumā ar nodokli apliekams darījums nav noticis, un, kurā nodokļu administrācija it īpaši pamatojas uz rēķina izsniedzēja izdarītiem pārkāpumiem, ir jānodrošina, lai pierādījumu vērtējums netieši neradītu rēķina saņēmējam pienākumu pārbaudīt savu darījuma partneri, kas tam principā nav jādara *(sk. 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajās lietās C?80/11 un C?142/11 Mahagében un D?vid, 38.punkts)* . Vienlaikus Eiropas Savienības Tiesa atzinusi, tomēr, ja nodokļu maksātājam ir norādes, kas pamato saprātīgas aizdomas par nelikumību vai krāpšanas esību attiecībā uz rēķina izsniedzēju, tad Dienests var liegt tiesības uz atskaitīšanu *(sal. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben 2.gala secinājums).* Šajā lietā tiesa nav konstatējusi šādas pamatotas norādes.

[12.3] Nodokļu maksātājam ir tiesības paļauties uz darījuma likumību, t.i., ka darījums ar trešo personu nav daļa no PVN izkrāpšanas. Valsts var noteikt saprātīgus pasākumus, lai pārliecinātos, ka nodokļu maksātājs nesaskaras ar krāpšanu vai nepiedalās tajā.

Latvijā šādi pasākumi aptver nodokļu maksātāja pienākumu pārliecināties, vai darījuma partneris ir reģistrēts attiecīgajos valsts reģistros un nav izslēgts no tiem, kā arī to, vai preču pavaddokumentu formas izsniedzis VID. Likumi neprasa nodokļu maksātājam pārliecināties, vai darījuma partneris patiešām atrodas juridiskajā adresē, vai darījuma partnerim pieder preces, ko tas pārdod, vai tas izmanto paša transportu apliekamo darījumu veikšanai vai iznomā to, vai darījuma partneris ir izpildījis savus nodokļa maksātāja pienākumus utt. *(sk. Senāta 2013.gada 10.maija sprieduma lietā SKA-2/2013 10.punktu)*.

Tāpēc atbildētāja norāde, ka pieteicēja nav pārbaudījusi, vai preču piegādātājam ir pilnvara to darīt, kā arī darījuma partnera spēju veikt nepieciešamos pakalpojumus un piegādāt preces, nevar būt par pamatu aizliegumam pieteicējai veikt priekšnodokļa atskaitījumus. ‚Konkrētajā gadījumā prece tika piegādāta ar SIA „Pilotage" transportu, kura numurs atbilda pavadzīmē norādītajam. Pieteicējas pārstāvis pats saņēma piegādātās preces, pārliecinājās par to daudzumu un kvalitāti un veica par tām samaksu. Iegādātās preces pieteicēja tālāk izmantojusi savā saimnieciskajā darbībā. Pieteicējai nebija pienākuma obligāti pārbaudīt šofera personību un transportlīdzekļa piederību vai pārliecināties, kā prece pie SIA „Pilotage" ir nonākusi. Pieteicējai tāpat nebija pienākuma un iespēju pārliecināties par to, vai citi SIA „Pilotage" partneri izslēgti no PVN maksātāju reģistra. Citu darījumu partneru izslēgšana no PVN maksātāju reģistra neliecina, ka faktiski nav notikuši darījumi arī starp pieteicēju un SIA „Pilotage". Tāpat, ņemot vērā judikatūru, nav nozīmes apstāklim, ka SIA „Pilotage" nebija reģistrēti transportlīdzekļi un ka minētā sabiedrība vēlāk ir izslēgta no PVN maksātāju reģistra.

[12.4] Līdz ar to tiesa nekonstatē pietiekamus pierādījumus, kas apstiprinātu, ka pieteicēja preces no SIA „Pilotage" pārstāvja nav saņēmusi, kā arī nekonstatē, ka pieteicējai būtu kādas objektīvas norādes, kas liecinātu par krāpnieciskajām darbībām.

Turklāt Lēmumā vispār nav analizētas pieteicējas krāpnieciskās un ļaunprātīgās darbības konkrētajā gadījumā un tas, vai pieteicēja zināja vai tai vajadzēja zināt par šādām darbībām. VID ir analizējis pieteicējas darījumu partneri, taču nav ieguvis tādus pierādījumus, kas norādītu uz pieteicējas ļaunprātīgajām darbībām un iesaistīšanos prettiesiskajā nodokļu samazināšanas plānā.

[13] Rezumējot iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka atbildētājs nepamatoti liedza pieteicējai izmantot tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumiem un tādējādi nepamatoti samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 8385,50.

[14] Ņemot vērā iepriekš konstatēto un secināto, tiesa pieteikumu atzīst par pamatotu, savukārt pārsūdzēto lēmumu – par nepamatotu un atceļamu.

[15] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmā daļa noteic, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts (..), tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā pieteikums tiek apmierināts, no atbildētāja, kas šajā lietā ir Latvijas Republika, par labu pieteicējai piespriežama valsts nodeva divdesmit latu apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt pilnībā SIA „CCF Baltija" pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta 2011.gada 24.maija lēmumu Nr. 22.4.6/36564.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atmaksāt SIA „CCF Baltija" tās samaksāto valsts nodevu divdesmit latus.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* L.Biksiniece-Martinova